VNG
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

Behandeld door:	P.G.M. Greijn
Telefoonnummer:	(0493) 671 212
Uw brief:	--
Uw kenmerk:	--
Zaaknummer:	07432024279034
Bijlage(n):	--
Verzenddatum:	15 oktober 2026

Onderwerp: VKA: Lbr. 26/015 - Wet versterking lokale omroepen

Geacht bestuur,

De gemeenten Asten, Deurne, Helmond en Someren bereiden zich gezamenlijk voor op de invoering van het nieuwe stelsel voor lokale publieke omroepen. Als gemeenten hebben wij een adviesrol bij de toekomstige aanwijzing van de streekomroep voor ons verzorgingsgebied. In dat kader voeren wij overleg met de samenwerkende lokale omroepen DMG, Dit is Helmond en SIRIS, die zich voorbereiden op de vorming van een kandidaat-streekomroep.

Wij onderschrijven het belang van een professionele, onafhankelijke en lokaal verankerde journalistieke voorziening. Tegelijkertijd constateren wij dat gemeenten al op korte termijn voor belangrijke keuzes worden geplaatst, terwijl essentiële onderdelen van het nieuwe omroepbestel nog niet zijn uitgewerkt. Dit bemoeilijkt een zorgvuldige bestuurlijke en financiële afweging. Wij verzoeken de VNG daarom de onderstaande punten actief te agenderen bij het ministerie van OCW, de NLPO en het Commissariaat voor de Media.

1. Zorg voor een realistische besluitvormingstermijn

Gemeenten die vanaf 2028 aanvullend willen bijdragen aan de uitvoering van de wettelijke publieke mediaopdracht, moeten dit vóór 15 november 2026 bekendmaken. De behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer moet echter nog plaatsvinden. Ook zijn verschillende uitvoeringskaders nog in ontwikkeling en is nog niet bekend welke organisatie uiteindelijk als streekomroep wordt aangewezen.
De termijn tot 15 november biedt gemeenten onvoldoende ruimte om de inhoudelijke, juridische en financiële consequenties zorgvuldig te beoordelen en daarover, waar nodig, het gesprek met de gemeenteraad te voeren. Wij verzoeken de VNG daarom om bij het Rijk aandacht te vragen voor deze spanning en te pleiten voor een uitvoerbare en zorgvuldige besluitvormingsprocedure.

2. Bied tijdig duidelijkheid over de landelijke kaders

Hoewel de Tweede Kamer heeft ingestemd met de Wet versterking lokale omroepen, zijn belangrijke onderdelen van de uitvoering nog niet vastgesteld. Zo is het concessiebeleidsplan van de NLPO nog niet gereed. Daardoor ontbreekt op dit moment een volledig kader om de toekomstige bestuurlijke en financiële gevolgen voor gemeenten en streekomroepen te beoordelen.

Wij verzoeken de VNG zich ervoor in te zetten dat gemeenten tijdig beschikken over duidelijke, samenhangende en praktisch toepasbare landelijke kaders, voordat van hen financiële keuzes worden verwacht.

3. Verduidelijk de afbakening tussen wettelijke en aanvullende activiteiten

Het Rijk wordt verantwoordelijk voor de bekostiging van de wettelijke publieke mediaopdracht. Gemeenten kunnen onder voorwaarden aanvullend financieren. Op dit moment is echter nog onvoldoende duidelijk welke activiteiten binnen de wettelijke publieke mediaopdracht vallen en welke activiteiten als bovenwettelijk of aanvullend kunnen worden beschouwd.

Deze afbakening is noodzakelijk om te kunnen beoordelen welke vorm van gemeentelijke financiering juridisch mogelijk en bestuurlijk passend is. Financiering via gemeentelijke subsidieregelingen of opdrachten vraagt bovendien om een afzonderlijke beoordeling van onder meer staatssteunrechtelijke aspecten, het gelijkheidsbeginsel en eventuele aanbestedingsrechtelijke gevolgen.

Wij verzoeken de VNG erop aan te dringen dat hierover duidelijke en landelijk uniforme richtlijnen beschikbaar komen. Daarmee kan worden voorkomen dat gemeenten en regio's verschillende interpretaties hanteren en afzonderlijk complexe juridische trajecten moeten doorlopen.

4. Onderzoek de toereikendheid van de rijksbekostiging

Het nieuwe stelsel gaat ervan uit dat de rijksbekostiging voldoende is voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht, inclusief lokale journalistiek. Tegelijkertijd geven de samenwerkende omroepen in onze regio aan dat zij onzekerheid ervaren over de vraag of de beschikbare rijksmiddelen toereikend zijn om een kwalitatief volwaardige en herkenbare streekomroep te realiseren. Zij wijzen daarbij op mogelijke gevolgen voor de journalistieke capaciteit, de lokale zichtbaarheid, de kwaliteit en de verdere professionalisering van de organisatie.

De vier gemeenten herkennen deze signalen. Als de rijksbekostiging in de praktijk onvoldoende blijkt om de publieke mediaopdracht uit te voeren, ontstaat een situatie waarbij de verantwoordelijkheid formeel bij het Rijk ligt, terwijl de druk om eventuele

tekorten op te vangen in belangrijke mate bij gemeenten terecht kan komen. Wij vinden daarom dat deze signalen nadrukkelijk betrokken moeten worden bij de verdere uitwerking van het nieuwe bestel.

Wij verzoeken de VNG daarom om bij het ministerie van OCW aan te dringen op een onafhankelijke beoordeling van de vraag of de beschikbare rijksbekostiging daadwerkelijk toereikend is voor een professionele, duurzame en lokaal verankerde streekomroep. Daarbij vragen wij specifiek aandacht voor de mogelijkheid om binnen een groter verzorgingsgebied herkenbaar aanwezig te blijven in iedere deelnemende gemeente.

Onze oproep

Samenvattend verzoeken wij de VNG om:

1. Bij het Rijk aandacht te vragen voor een realistische en uitvoerbare besluitvormingstermijn voor gemeenten;
2. Aan te dringen op tijdige duidelijkheid over de landelijke uitvoerings- en financieringskaders;
3. Te pleiten voor een heldere en uniforme afbakening tussen wettelijke en aanvullende activiteiten;
4. De juridische mogelijkheden voor eventuele aanvullende gemeentelijke financiering nader te laten verduidelijken;
5. Aan te dringen op een inhoudelijke toets van de toereikendheid van de rijksbekostiging voor professionele en lokaal verankerde streekomroepen.

Wij vragen de VNG deze punten actief mee te nemen in haar belangenbehartiging en gesprekken met het ministerie van OCW, de NLPO en het Commissariaat voor de Media. Wij ontvangen graag een terugkoppeling over de wijze waarop deze aandachtspunten in het landelijke overleg worden ingebracht.

Neem gerust contact op
Als u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met P.G.M. Greijn via telefoonnummer (0493) 671 212 of per e-mail P.Greijn@asten.nl. Wij verzoeken u bij eventuele vervolgcorrespondentie of contact met de gemeente bovenstaand zaaknummer te vermelden.

Met vriendelijke groet,

Namens de colleges van burgemeesters en wethouders van:
Gemeente Asten
Gemeente Deurne
Gemeente Helmond
Gemeente Someren